

Σημειώσεις για Portfolio

Κατερίνα Καζέλα

Δρ. Παιδαγωγικών Επιστημών

Τι είναι το Portfolio;

«Ο φάκελος υλικού που περιλαμβάνει σκόπιμη συλλογή εργασιών του μαθητή, η οποία παρουσιάζει στο μαθητή (και σε άλλους) **τις προσπάθειες, την πρόοδο ή την επίδοση του** σε ορισμένη-ες περιοχή-ές. Η συλλογή πρέπει να περιλαμβάνει **τη συμμετοχή του μαθητή στην επιλογή** του περιεχομένου του φακέλου, **τα κριτήρια επιλογής, τα κριτήρια με τα οποία κρίθηκαν αξιόλογα** τα περιεχόμενα και **ενδείξεις** για τις βαθύτερες σκέψεις του μαθητή», Mayer et al, 1990.

Φάκελος Αξιολόγησης Νηπίου (Portfolio Assessment)

Είναι αποτύπωση της μαθησιακής διαδικασίας του νηπίου:

Τι έμαθε και πώς;

Πώς σκέφτεται, ρωτά, αναλύει, συνθέτει, παράγει και δημιουργεί;

Πώς αλληλεπιδρά διανοητικά, συναισθηματικά και κοινωνικά με τους άλλους;

Επικεντρώνεται στην **αλλαγή, στην ατομική εξέλιξη, στο αναλυτικό πρόγραμμα, στον αναστοχασμό και στην πληροφόρηση**

Είναι μέθοδος αυθεντικής αξιολόγησης

Είναι ένα εργαλείο αυτοαξιολόγησης των μαθητών και ετεροαξιολόγησης, τόσο από τα μέλη της ομάδας όσο και από τους εκπαιδευτικούς (Gronlund, 1998, Grace and Shores, 1991)

Βασικές Αρχές Οργάνωσης του Φακέλου Αξιολόγησης

- ✓ Συστηματική με κάποιο σκοπό και νόημα συλλογή εργασιών σε μια ή περισσότερες γνωστικές περιοχές
  - ✓ Επιλογή των έργων από τα παιδιά με συγκεκριμένα κριτήρια
  - ✓ Καταχώρηση έργων επιλεγμένων από εκπαιδευτικούς, γονείς, φίλους
  - ✓ Αντανάκλαση καθημερινών μαθησιακών δραστηριοτήτων
  - ✓ Εξελικτικός χαρακτήρας
  - ✓ Αποτελείται από υποφακέλους
  - ✓ Ποικιλία εργασιών
- [Πληκτρολογήστε κείμενο]

Κατερίνα Καζέλα, Δρ. Παιδαγωγικών Επιστημών, Σχολικής Σύμβουλος 56^{ης} περιφέρειας Π.Α

Πλεονεκτήματα Portfolio

Αναγνώριση αναπτυξιακών χαρακτηριστικών των παιδιών

- ✓ Δε δημιουργεί άγχος
- ✓ Αξιολογεί την επίδοση και την ανάπτυξη για μεγάλα χρονικά διαστήματα
- ✓ Επιτρέπει τη συλλογή και παρουσίαση των πληροφοριών με διαφορετικούς τρόπους (ζωγραφική, φωτο, κατασκευές, αφηγήσεις), αναγνώριση ποικιλότητας έκφρασης γνώσεων και δεξιοτήτων
- ✓ Εφικτός τρόπος αξιολόγησης
- ✓ Αποτελεί σημείο εκκίνησης
- ✓ Ποσοτικό και ποιοτικό αρχείο προόδου με μεγάλη διάρκεια
- ✓ Δημιουργεί αισθήματα περηφάνιας
- ✓ Συλλογή πληροφοριών και στοιχείων από την καθημερινή ζωή των παιδιών
- ✓ Σέβεται τη διαφορετικότητα και ταιριάζει σε όλα τα πολιτιστικά περιβάλλοντα
- ✓ Δε δημιουργεί ανταγωνισμό
- ✓ Συμπληρώνει και επιβεβαιώνει την προφορική ενημέρωση των γονέων
- ✓ Μέσο επικοινωνίας κατανοητό από γονείς διαφορετικής κουλτούρας και γλώσσας
- ✓ Κατάλληλο για παιδιά με ειδικές ανάγκες
- ✓ Συνοδεύει το παιδί στην επόμενη τάξη

Κριτήρια Επιλογής Υλικού

Πληροφορίες για την εξέλιξη του παιδιού

Αξιοποίηση των πληροφοριών για την **ανάπτυξη προγράμματος** και την **εξατομικευμένη διδασκαλία**

Πληροφορίες για το **μαθησιακό στυλ** του παιδιού και τους τύπους πολλαπλής νοημοσύνης

Διαδικασία επιλογής έργων και υποβοήθηση στην **κατανόηση από τα ίδια τα παιδιά της ανάπτυξης τους**

Δομή και Οργάνωση Φακέλου Αξιολόγησης

Περιεχόμενο Φακέλου Αξιολόγησης

1. Η βιογραφία του μαθητή

1^α. Φύλλο γνωριμίας προς γονείς, πληροφορίες από άλλους εκπαιδευτικούς

1^β. Φύλλο αυτοαξιολόγησης (3 φορές το χρόνο)

2. Καταγραφές

[Πληκτρολογήστε κείμενο]

Κατερίνα Καζέλα, Δρ. Παιδαγωγικών Επιστημών, Σχολικής Σύμβουλος 56^{ης} περιφέρειας Π.Α

2^α. Συστηματική Παρατήρηση - Τεχνικές καταγραφής παρατηρήσεων:

- Φύλλα παρατήρησης
- Κλίμακες διαβάθμισης
- Εκθέσεις
- Ημερολόγιο

2^β. Περιστασιακές – άτυπες παρατηρήσεις του εκπαιδευτικού

3. Αυθεντικές εργασίες από το φάκελο εργασιών που έχουν κάποιο νόημα και αφορούν

- Αδρή και λεπτή κινητικότητα
- Γλωσσικές ικανότητες (προφορικός και γραπτός λόγος)
- Έννοιες που έχουν κατακτήσει (μαθηματικές, φυσικών, κλπ)
- Κοινωνικο-συναισθηματική ανάπτυξη
- Τρόπους έκφρασης
- ✓ Μαγνητοσκοπήσεις αφηγήσεων, Βιντεοσκοπήσεις, φωτογραφίες, εκτυπώσεις, κλπ.
- ✓ Ανοιχτά φύλλα αξιολόγησης

Συνοδευτικά στοιχεία φακέλου

- ✓ Ονοματεπώνυμο, ηλικία, διεύθυνση, τάξη, σχολική χρονιά
- ✓ Ημερομηνία εκτέλεσης εργασίας
- ✓ Τίτλος ή περιληπτική περιγραφή της εργασίας
- ✓ Λόγοι σημαντικότητας της εργασίας – κριτήρια
- ✓ Παρατηρήσεις της νηπιαγωγού, του νηπίου, των γονέων

Πρόταση για Δημιουργία Φακέλου Αξιολόγησης-Portfolio

Ερωτήματα που μπορεί να μας απασχολούν

- ✓ Τι θα καταχωρήσω;
- ✓ Πως θα το καταχωρήσω;
- ✓ Πως θα επεξεργαστώ το φάκελο;

[Πληκτρολογήστε κείμενο]

Κατερίνα Καζέλα, Δρ. Παιδαγωγικών Επιστημών, Σχολικής Σύμβουλος 56^{ης} περιφέρειας Π.Α

Στάδια εξέλιξης Portfolio

1^ο στάδιο: Προγραμματισμός

2^ο στάδιο: Συλλογή – Επιλογή στοιχείων

3^ο στάδιο: Ο Αναστοχασμός

Εξοικείωση των νηπίων με το Φάκελο Αξιολόγησης

- ✓ Συζήτηση για το σκοπό και το περιεχόμενο του φακέλου
- ✓ Εξοικείωση με το λεξιλόγιο που συνοδεύει την τήρηση του φακέλου (συλλογή, επιλογή, φάκελος, υποφάκελος)
- ✓ Συζήτηση για τον τρόπο εμπλουτισμού του φακέλου και τα κριτήρια επιλογής των εργασιών
- ✓ Συζήτηση για εξεύρεση χώρου τοποθέτησης του φακέλου (π.χ Δημιουργία Γωνιά Αυτοπαρατήρησης ή Επιστήμης του εαυτού)

Πρακτικές οδηγίες

- ✓ Διακόσμηση του φακέλου από τα παιδιά
- ✓ Δημιουργία φακέλων και υποφακέλων (διαφορετικό χρώμα ανά κατηγορία)
- ✓ Χρήση φακέλου, κουτιού, βαλίτσας, κλπ.
- ✓ Καταγραφή προσωπικών παρατηρήσεων νηπιαγωγού σε ειδικό υποφάκελο με φωτογραφία του παιδιού (τήρηση στο προσωπικό αρχείο της νηπιαγωγού)
- ✓ Ενδεικτικό περιεχόμενο φακέλου αξιολόγησης – Portfolio

Υποφάκελοι

Υποφάκελος

1. Η βιογραφία του μαθητή

- ✓ Φύλλο γνωριμίας –συμπληρώνεται από γονείς ή συνέντευξη με γονείς
- ✓ Πληροφορίες από άλλους συναδέλφους
- ✓ Φύλλο γνωριμίας-αυτοαξιολόγησης Συνέντευξη με παιδί
- ✓ Φύλλα αυτοαξιολόγησης:

Ενδεικτικά ερωτήματα για φύλλο γνωριμίας με το παιδί:

- ✓ Τι σου αρέσει να κάνεις στο σπίτι;

[Πληκτρολογήστε κείμενο]

- ✓ Ποιο παιχνίδι σου αρέσει;
- ✓ Τι νομίζεις ότι κάνεις πολύ καλά;
- ✓ Τι δεν σου αρέσει να κάνεις στο νηπιαγωγείο;
- ✓ Σε τι θα ήθελες να γίνεις καλύτερος/η;
- ✓ Με ποιον θα θελες να κάνεις παρέα στο νηπιαγωγείο;

Υποφάκελος

2. Καταγραφές νηπιαγωγού

- ✓ Καταγραφές από Συστηματική Παρατήρηση
- ✓ Περιστασιακές σημειώσεις

Υποφάκελος

3. Γλώσσα: Προφορικός και γραπτός λόγος

Φύλλα παρατήρησης

1. Παιδί και Γλώσσα

	Ημερομηνία	Δραστηριότητα Παρατήρηση
Προφορική επικοινωνία Δηγείται/Αφηγείται Περιγράφει/εξηγεί Συζητά/χρησιμοποιεί επιχειρήματα		
Ανάγνωση Ακούει και κατανοεί (διήγηση, κανόνα, απλά κείμενα) Αναγνωρίζει οικείες λέξεις Χρησιμοποιεί τη βιβλιοθήκη της τάξης Εντοπίζει τον τίτλο, συγγραφέα, στοιχεία βιβλίου		

[Πληκτρολογήστε κείμενο]

Κατερίνα Καζέλα, Δρ. Παιδαγωγικών Επιστημών, Σχολικής Σύμβουλος 56^{ης} περιφέρειας Π.Α

Γραφή και γραπτή έκφραση
Παράγει κείμενα με υπαγόρευση
Γράφει το όνομα του στις εργασίες
Αντιγράφει λέξεις

Υποφάκελος

4. Κατάκτηση εννοιών

- ✓ Μαθηματικές έννοιες - Έννοιες Φυσικών Επιστημών

	Ημερομηνία	Δραστηριότητα Παρατήρηση
Ανάπτυξη γεωμετρικής σκέψης Τοπολογικές σχέσεις Προσανατολισμός – Τοποθέτηση στο χώρο Σχήματα		
Αριθμοί Προφορική απαγγελία-αριθμογραμμή Καταμέτρηση Σχέσεις αριθμών Πληθική, Διατακτική, Συμβολική όψη του αριθμού		
Κατανόηση μεγεθών (μήκος, επιφάνεια, όγκος) Στρατηγικές μέτρησης (άτυπες και τυπικές)		
Μαθηματικός συλλογισμός και ανάπτυξη επιχειρηματολογίας		

Υποφάκελος

5. Παιδικό Ιχνογράφημα

[Πληκτρολογήστε κείμενο]

Κατερίνα Καζέλα, Δρ. Παιδαγωγικών Επιστημών, Σχολικής Σύμβουλος 56^{ης} περιφέρειας Π.Α

- ✓ Το ανθρωπάκι του μήνα (ο εαυτός μου)
- ✓ Το ανθρωπάκι και το όνομα του
- ✓ Η οικογένεια μου
- ✓ Η τάξη μου
- ✓ Η σκηνή από την αγαπημένη μου ιστορία
- ✓ Τιτλοδότηση και αφήγηση της σκηνής
- ✓ Ελεύθερο σχέδιο
- ✓ Σχέδιο από Θεματικές

Η εμπλοκή των γονέων: το κλειδί για μια επιτυχημένη αξιολόγηση

- ✓ Οι γονείς γνωρίζουν πολύ περισσότερα για το παιδί και είναι σημαντικό να γνωρίζουν τον ρόλο τους στην αξιολόγηση των παιδιών
- ✓ **Συμπλήρωση ερωτηματολογίου** ή συζήτηση σχετικά με τα ενδιαφέροντα και την προσωπικότητα του παιδιού
- ✓ **Φύλλο παρατήρησης** για το σπίτι (δυνατά σημεία του παιδιού, ανάγκες)
- ✓ **Καταγραφή των επιθυμιών**, ανησυχιών, τρόπους εμπλοκής των γονέων
- ✓ **Θετική ενίσχυση** της σχέσης γονέων με τα παιδιά τους
- ✓ Ενίσχυση εμπιστοσύνης προς τα παιδιά και τις ικανότητες τους, αναγνώριση της κουλτούρας και της γλώσσας κάθε οικογένειας

Εμπλοκή γονέων στη λειτουργία του Portfolio

- ✓ Συμμετοχή των γονέων στη λειτουργία Portfolio
- ✓ Επισκέψεις γονέων στην τάξη (**Παρατηρητής**, «βοηθός», ειδικός για θέματα)
- ✓ Παρατηρήσεις γονέων από την ανάγνωση του Portfolio (σημεία που βλέπουν εξέλιξη, που τους κάνουν περήφανους)
- ✓ «Βοηθοί» στην εμπλοκή του παιδιού στην ανάγνωση του φακέλου

Ερωτήματα:

«Τι νομίζεις ότι έχει αλλάξει στο σχέδιο σου; Στα γράμματα σου; Θυμάσαι τι έκανες εδώ; Μπορείς να μου πεις πως φτιάξατε αυτή την κατασκευή; Μήπως θυμάσαι πως ξεκινήσατε, τι κάνατε για να λύσετε αυτό το πρόβλημα; Που συναντήσατε δυσκολίες και τι κάνατε για να τις ξεπεράσετε;»

[Πληκτρολογήστε κείμενο]

Κατερίνα Καζέλα, Δρ. Παιδαγωγικών Επιστημών, Σχολικής Σύμβουλος 56^{ης} περιφέρειας Π.Α

Ενημέρωση Γονέων

- ✓ Αποτελεσματική επικοινωνία
- ✓ Αντικειμενικότητα
- ✓ Κατανόηση ανησυχιών κάθε οικογένειας
- ✓ Έμφαση στις λύσεις, όχι στις αιτίες!
- ✓ Προτεινόμενες δράσεις
- ✓ Αμοιβαία εμπιστοσύνη

Αυτοαξιολόγηση Νηπίου

Η διαδικασία κατά την οποία οι μαθητές

- ✓ αξιολογούν την πρόοδο και την επίδοσή τους, βασισμένοι σε συγκεκριμένα κριτήρια και αποδείξεις
- ✓ εντοπίζουν τα δυνατά και αδύνατα «σημεία» τους

Στόχος:

- ✓ Να βελτιώσουν την επίδοσή τους στο μέλλον

Δίνει στον εκπαιδευτικό πολύτιμες πληροφορίες για τα παιδιά αναφορικά με:

- ✓ τον τρόπο σκέψης τους
- ✓ τις ικανότητες
- ✓ τα ενδιαφέροντα
- ✓ το στάδιο ανάπτυξης
- ✓ το βαθμό προσπάθειας τους
- ✓ την εικόνα που έχουν για τον εαυτό τους
- ✓ τους στόχους τους

Η αυτό-αξιολόγηση που συμβάλει στη μάθηση

Διδάσκεται - δε «συμβαίνει» από μόνη της

- ✓ Για να μάθουν οι μαθητές να αυτό-αξιολογούνται πρέπει να γνωρίζουν στόχους & κριτήρια
- ✓ Οι εκπαιδευτικοί κάνουν τις κατάλληλες ερωτήσεις
- ✓ Δίνουμε θετική και σαφή ανατροφοδότηση

[Πληκτρολογήστε κείμενο]

- ✓ Δημιουργούμε ένα κλίμα/ περιβάλλον που ενθαρρύνει την αυτό-αξιολόγηση

Αξιολόγηση Συμμαθητών (Ετεροαξιολόγηση)

- ✓ Η αυτοαξιολόγηση συμβάλει στην ανάπτυξη της μεταγνωστικής ικανότητας του παιδιού
- ✓ Η αξιολόγηση των συμμαθητών (ετεροαξιολόγηση) βοηθά στην έκφραση κρίσεων για τις εργασίες των άλλων, στη συζήτηση των κριτηρίων αξιολόγησης, στην απόκτηση μέτρων σύγκρισης για τις δικές τους εργασίες, στην παρουσίαση της εργασίας τους με βάση συγκεκριμένα κριτήρια ποιότητας

Ερωτήματα που βοηθούν στην αυτοαξιολόγηση

- ✓ Κατά τον προγραμματισμό (Τι σκέφτεσαι να κάνεις; Πως σκέφτεσαι να ξεκινήσεις; Τι υλικά θα χρειαστείς;)
- ✓ Στη διάρκεια ανάπτυξης της διαδικασίας (Πως το έφτιαξες; Τι έκανες πρώτα; Τι έκανες μετά; Τι δυσκολίες συνάντησες;)
- ✓ Αναφορικά με τη συνεργασία (Σε βοήθησε κάποιος; Ποιος; Πως;)
- ✓ Να διαπιστώσουμε νέες γνώσεις/ δεξιότητες (Τι καινούργιο έμαθες με αυτό που έκανες;)
- ✓ Να ανιχνεύσουμε τις προτιμήσεις, ενδιαφέροντα, συναισθήματα (Σου άρεσε αυτό που έκανες; Τι σου άρεσε περισσότερο; Λιγότερο; Γιατί;)

Πρακτικές Συμβουλές

- ✓ Ενημερωθείτε! Αυθεντική αξιολόγηση- Φάκελος Αξιολόγησης
- ✓ Συνεργαστείτε!
- ✓ Ξεκινήστε συντηρητικά!
- ✓ Περιοριστείτε σε παρατηρήσεις και καταγραφές απόλυτα απαραίτητες!
- ✓ Αναγνώριση του εξελισσόμενου χαρακτήρα της αυθεντικής αξιολόγησης!

[Πληκτρολογήστε κείμενο]

Κατερίνα Καζέλα, Δρ. Παιδαγωγικών Επιστημών, Σχολικής Σύμβουλος 56^{ης} περιφέρειας Π.Α